

FORMAREA FRANTEI

La inceput ne semnificativi, regii Frantei au creat treptat o monarhie nationala puternica. Principalul obstacol in calea expansiunii au fost teritoriile detinute de regii Angliei, care au fost disputate timp de mai multe secole.

In secolul IX s-a destramat marele imperiu al lui Charlemagne din nordul Europei. O parte din acesta, tinutul francilor din vest – Franta - a devenit un regat condus de Carolingieni, o ramura a dinastiei lui Charlemagne, insa dinastia si-a pierdut puterea iar autoritatea regala s-a prabusit in cele din urma.

Cand ultimul carolingian a murit, iar Hugues Capet a fost numit rege in 987, puterea sa era limitata la zona Ile de France, o regiune restransa in jurul oraselor Paris si Orleans. Supusii lui Hugues, in special ducii de Normandia, controlau de fapt teritorii mai intinse si detineau o putere mai mare decat a regelui.

Capetienii

Primii capetieni au supravietuit cu greu, desi pana in 1328 dinastia lor ar fi trebuit sa domneasca asupra unui regat mult mai mare. Pe langa pozitia centrala a regiunii Ile de France, capetienii au avut norocul de a avea viata lunga, astfel incat politica lor a putut fi exercitata fara intrerupere perioade lungi de timp. Mai mult, fiecare rege capetian isi incorona propriul fiu in timpul vietii, o miscare inteleapta care elimina alti pretendenti la tron.

In lumea medievala izolata, popularitatea regelui avea importanta majora inasa, inevitabil, nu toti capetienii au fost conducatori straluciti. Totusi, la sfarsitul secolului XI si inceputul secolului XII, domeniul regal (regiuni controlate in mod mai mult sau mai putin direct de rege) s-a marit treptat.

Sub conducerea regelui Ludovic al VII-lea (1108-37), baronii de pe domeniu au fost "imblanziti" iar oamenii de conditie umila, loiali regelui le-au fost oferite functii politice importante in stat. Conducatorul acestora era Suger, staret de la St. Denis, celebru si pentru manastirea sa, prima construita in stil gotic.

Intre timp, situatia politica din Franta fusese complicata de William, duce de Normandia, care cucerise Anglia in 1066. Ducii Normandiei au continuat sa aduca omagii regilor Frantei in schimbul regiunilor franceze, inasa faptul ca detineau un regat separat ii facea posibili adversari. Ducii au devenit si mai puternici cand aliantele matrimoniale au creat un "imperiu Angevin", in care Henric al II-lea a devenit rege al Angliei, si stapan peste Normandia, Anjou, Aquitania si regiunile care insumau mai mult de jumatate din teritoriul Frantei.

Realistul incapatanat

Unul dintre cei mai renumiti capetieni, Filip al II-lea (1180-1223), s-a angajat sa rezolve situatia. Cunoscut mai tarziu sub numele de Filip Augustus, s-a urcat pe tron la 15 ani si in curand s-a aratat incapatanat, dar realist. Aliindu-se cu Henric al II-lea in scopul infrangerii altor dusmani, el i-a incurajat pe fiii lui Henric sa se revolte, profitand apoi de pe urma slabiciunii Angevinilor.

Filip a fost incapabil sa actioneze impotriva succesorului imediat al lui Henric, regele razboinic Richard I, inasa, in timpul domniei lui John (1199-1216), el s-a folosit inteligent de faptul ca succesiunea lui John era contestata de Arthur de Brittany. Folosindu-se de statutul de suveran al lui John pentru a provoca un conflict, Filip a declarat pierdute pamanturile acestuia, iar intre 1202-04 a incercat sa cucereasca Normandia, Anjou si celelalte posesiuni din nord ale lui John. Infrangerea lui John in lupta de la Bouvines, din 1214, a facut ca aceste regiuni sa fie pierdute pentru totdeauna.

Pentru a-si consolida castigurile teritoriale, Filip i-a lasat pe Simon de Montfort si pe baronii francezi din nord sa raspunda chemarii Papei la o cruciada religioasa. Aceasta nu era indreptata impotriva Islamului, ci impotriva catarilor, sau albigenzilor - o secta neortodoxa raspandita in regiunea sudica, izolata, Provence. Manati de credinta si lacomie, baronii i-au inabusit in sange pe catari, si o data cu ei si cultura provencala, Provence fiind in curand inglobata in regatul Frantei.

In secolul XIII Franta a devenit centrul cultural al Europei, celebra pentru teologii si scriitorii sai, si pentru marile catedrale de la Chartres, Reims si Amiens. Ludovic al IX-lea (1226-70), canonizat (trecut in randul sfintilor) in 1297, a fost considerat regele medieval ideal si a fost acceptat de monarhii vremurilor ca mediator la conflictele dintre ei. Insa, desi a fost un cruciat infocat, principala lui preocupare, ca si predecesorilor sai, a fost suprematia regala a Frantei.

Filip cel Drept

Nepotul lui Ludovic, Filip al IV-lea (1285-1314), cunoscut ca Filip cel Drept, a avut un caracter foarte diferit, cu ambitii inalte si putine scrupule. A reluat conflictul cu regii Angliei, dar in cele din urma nu a reusit sa confiste posesiunile lui Edward I din sud-vestul Frantei. De asemenea, Filip nu a reusit sa patrunda in Flandra, nordul Frantei; si, de fapt, victoria flamanda de la Courtrai din 1302 a demonstrat ca cavaleria feudala nu mai era forta irezistibila de odinioara. Totusi, triumful lui Filip asupra celui mai inversunat dintre toti papii Evului Mediu, papa Bonifaciu al VIII-lea, a dus la aparitia statului national.

Din mai multe motive, biserica franceza a devenit supusa autoritatii regale, iar la acest lucru a contribuit alegerea unui papa francez, Clement al V-lea. Filip incerca sa-si acopere cheltuielile politicii sale expansioniste costisitoare, asediindu-i pe evrei si ordinul instarit al cavalerilor Templier. Acestia au fost siliti sa marturiseasca crime blasfematoare, oferind un motiv pentru abolirea acestui ordin cavaleresc.

Ultimul din linia directa a Capetienilor, Carol al IV-lea (1322-28), a fost urmat la tron de primul Valois, Filip al VI-lea (1328-50), care a mostenit o monarhie puternica, dar nu stapanea Bretania, Flandra si regiunea sud-vestica aflata sub dominatia englezilor. De

asemenea, desi s-a atins un anumit grad de unitate, cativa membri ai familiei regale, in special ducii de Burgundia, erau deosebit de puternici. Insa, o data cu izbucnirea Razboiului de 100 de ani, situatia avea sa se schimbe.

DATE IMPORTANTE

987

Hugues devine primul rege capetian

1066

Ducele de Normandia devine rege al Angliei

1154

"Imperiul Angevin" al lui Henric al 11-lea

1202-04

Filip al II-lea cucereste Normandia si Anjou

1214

Lupta de la Bouvines

1208-26

Cuciadele albigenze

1226-70

Domnia lui Ludovic al IX-lea

1294-98

Rdzboi intre Filip al IV-lea si Edward I al Angliei

1296-1303

Filip al IV-lea in conflict cu papa Bonifaciu al VIII-lea

1302

Lupta de la Courtrai

1305

Clement of V-lea devine papa

1306-07

Evreii sunt asediati si expulzati; templierii persecutati (ordinul desfiintat in 1312)

1328

Sfarsitul dinastiei Capetienilor

1337

Izbucnirea Razboiului de 100 de Ani